



КУРСОВІ РОБОТИ

Методичні вказівки щодо їх написання та оформлення
для студентів спеціальності “Філологія. Переклад”



Хмельницький національний університет

КУРСОВІ РОБОТИ

*Методичні вказівки щодо їх написання та оформлення
для студентів спеціальності “Філологія. Переклад”*

*Затверджено на засіданні
кафедри перекладу.
Протокол № 7 від 01.03.2016*

Хмельницький 2016

Курсові роботи : методичні вказівки щодо їх написання та оформлення для студентів спеціальності “Філологія. Переклад”/ Ю. П. Бойко, О. В. Ємець. – Хмельницький : ХНУ, 2016. – 26 с.

Укладачі: Бойко Ю. П., д-р філол. наук, проф.;
Ємець О. В., канд. філол. наук, проф.

Відповідальний за випуск: Бойко Ю. П., д-р філол. наук, проф.

Редактор-коректор: Яремчук В. С.

Комп’ютерна верстка: Зварич Д. В.

Макетування здійснено редакційно-видавничим центром Хмельницького національного університету (м. Хмельницький, вул. Інститутська, 7/1). Підп. 1.04.2016. Зам. № 6е/16, електронне видання, 2016.

Вступ

Курсові роботи є основними кваліфікаційними науковими роботами, що виконуються студентами індивідуально під час їх навчання в університеті. Вони містять науково-обґрунтовані теоретичні або практичні результати, наукові положення, які виносяться автором для публічного захисту.

Мета роботи полягає у систематизації, закріпленні та розширенні теоретичних знань, ознайомленні з методами, які напрацьовані іншими дослідниками у певній галузі, а також у науковому обґрунтуванні результатів власних досліджень.

Завдання курсових робіт полягають у поглибленні знань, отриманих студентами у процесі навчання; залученні їх до самостійної роботи з фаховою літературою та формуванні навиків пошуку необхідних джерел і матеріалів.

Оформлення робіт відповідно до державних стандартів України є важливим етапом узгодження формальної сторони і змісту наукового дослідження.

Запропонована методична розробка призначена для студентів старших курсів спеціальності “Філологія. Переклад”. Студентам пропонуються поради щодо виконання основних вимог як до оформлення курсових робіт (основна частина, додатки), так і особливі рекомендації з написання таких аспектів, як вступ і висновки, роботи з бібліографічними джерелами та цитування оригінальних текстів.

Курсові роботи на третьому курсі мають порівняльний характер граматичних явищ англійської та української мов. Роботи, що виконуються на четвертому курсі, з теорії та практики перекладу, повинні включати самостійне дослідження перекладацьких прийомів.

1 Загальна схема наукового дослідження

Кожне наукове дослідження від творчого задуму до остаточного оформлення наукової праці має неповторну специфіку. Однак, усі вони наділені загальними особливостями, які охоплюють універсальні послідовні процеси (етапи), рисунок 1:

ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ Вибір теми дослідження
ОПРАЦЮВАННЯ ЛІТЕРАТУРИ Ознайомлення з існуючими дослідженнями за обраною темою
ФОРМУВАННЯ ГІПОТЕЗ З'ясування того, що буде перевірятися
ВИБІР МЕТОДУ ДОСЛІДЖЕННЯ Вибір одного чи кількох методів дослідження (експеримент; спостереження; використання існуючих джерел)
ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ Збір даних, занотування інформації
ІНТЕРПРЕТАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ Оцінка значення зібраних даних
ОПРИЛЮДНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ Оцінка їх значущості, співвіднесення їх з попередніми результатами

Рисунок 1 – Схема наукового дослідження

1. Вибір теми, обґрунтування її актуальності та визначення рівня її розробленості; вибір об'єкта, предмета, окреслення мети і завдань дослідження.

2. Нагромадження необхідної наукової інформації, пошук, вивчення і аналіз літературних та інших джерел з теми дослідження; вибір напрямів дослідження з огляду на його мету.

3. Відпрацювання гіпотези та теоретичних передумов дослідження, визначення наукового завдання.

4. Вибір методів дослідження, які є інструментами здобуття фактичного матеріалу, необхідною умовою досягнення поставленої мети.

5. Оброблення і аналіз результатів експериментального дослідження.

6. Написання тексту роботи, оформлення її вступу і висновків, опис використаних джерел і створення додатків.

7. Підготовка до захисту і захист наукового дослідження

Важливим етапом дослідження є вибір його проблеми і теми. Вважається, що правильно обрана і сформульована тема – це половина виконаного дослідження. Тому починають роботу, переконавшись у чіткому з'ясуванні її теми. Основними критеріями при цьому повинні бути її **актуальність**, **новизна** і **перспективність**.

Уперше логіка наукових досліджень була сформульована французьким філософом, математиком Р. Декартом у його праці “Міркування про метод”.

Декарт подає чотири простих і надійних, на його думку, правила для розуму:

1. Ніколи не вважати істиною те, що неможливо визнати очевидним. Це означає необхідність ретельно запобігати поспіху і упередженості, залучати до своїх суджень лише те, що постає у розумі настільки ясно і чітко, що вже не може викликати сумніву.

2. Поділити кожний об'єкт на стільки частин, скільки потрібно, щоб краще його вивчити.

3. Формулювати свої думки у певному порядку, розпочинаючи з предметів найпростіших і зрозумілих, завершуючи пізнанням найскладніших.

4. Робити вичерпні переліки і всеохоплюючі огляди, щоб мати впевненість, що нічого не пропущено.

Правила Декарта відповідають таким логічним операціям: **визначення, аналіз, синтез, нумерація**.

Наукове дослідження здійснюють за такою логічною схемою:

1. Вибір (постановка) теми або проблеми дослідження. Вдало і обґрунтовано обрана тема значною мірою визначає доцільність і результативність усього дослідження. Вона може бути складовою наукової проблеми, а сама проблема – розглядатись у межах наукового напрямку.

Науковий напрям – сфера наукових досліджень наукового колективу, спрямованих на вирішення значних завдань у певній галузі науки.

Структурними одиницями наукового напрямку можуть бути проблеми (у т. ч. і комплексні), теми, питання. Комплексна проблема об'єднує декілька менш суттєвих проблем.

Наукова проблема – питання, яке виникає, коли наявних знань недостатньо для вирішення конкретного завдання і спосіб, за допомогою якого можна здобути відсутні знання, невідомий.

Проблема об'єднує кілька тем. Часто вона постає як складна, суперечлива ситуація, у розумінні якої співіснують різні погляди. **Тема** – наукове завдання, що належить до конкретної галузі наукового дослідження.

Вибір теми (проблеми) дослідження передбачає уточнення у процесі дослідження обраної і сформульованої на першому етапі назви теми, проблеми.

Розпочинають дослідження із ознайомлення зі станом проблеми. Адже для успішного її розв'язання дослідник повинен мати якнайповніше уявлення про зроблене його попередниками. Для цього він ретельно аналізує літературні джерела (книги, журнали, наукові збірники). Цю роботу слід починати з опрацювання найґрунтовніших публікацій (монографії, дисертації, тематичного збірника наукових праць тощо).

Під час ознайомлення можна отримати інформацію про інші потрібні для дослідження праці. Інформація про публікації, як правило, міститься у тексті, підрядкових посиланнях, списку використаної літератури.

Результатом цього етапу дослідження повинен стати бібліографічний перелік опрацьованих літературних джерел, нотатки використаних матеріалів або конспект.

2. Уточнення проблеми (теми) і складання програми дослідження.

Попереднє формулювання проблеми наукового дослідження не завжди остаточне. Під час вивчення обраної для дослідження проблеми з'ясовуються її аспекти, розв'язані раніше, що дає змогу конкретизувати питання, які потребують свого вирішення. Відповідно до цього, формулювання проблеми може звужуватись або розширюватись, а її назва – уточнюватись. Після її уточнення складають програму або план дослідження, мета якого полягає у забезпеченні систематичності і послідовності робіт у процесі дослідження.

Актуальність дослідження залежить від того, наскільки його результати сприятимуть вирішенню конкретних практичних завдань або усуненню протиріч, що існують в науці. **Новизна** дослідження може полягати у відкритті нових закономірностей, визначенні шляхів їх використання для практичних потреб науки.

Мета дослідження здебільшого міститься у формулюванні теми. Чітке бачення наукової мети дослідження є передумовою цілеспрямованої діяльності дослідника, активізує його творчий потенціал. Вона може стосуватися різноманітних теоретичних, прикладних питань. Як правило, її вбачають у виявленні залежностей між певними факторами, а також з'ясуванні зв'язків між явищами. Мета дослідження конкретизується у його завданнях, які дають уявлення про його спрямованість. Завдання розкривають мету дослідження і вони у сукупності повинні бути адекватними.

Наявність мети і завдань є передумовою для обґрунтованого вибору методів, засобів дослідження, методів оброблення результатів дослідження, способів, за допомогою яких вони будуть інтерпретовані і відповідно оформлені.

Календарний план сприяє чіткому розподілу часу на кожний етап роботи. Його відсутність породжує невизначеність, а нерідко і порушення термінів виконання окремих етапів дослідження, ритмічності всієї роботи, спричинює зниження дослідницьких результатів.

Важливим елементом дослідження є його **гінотеза** – можлива (передбачувана) відповідь на питання, яке ставить перед собою дослідник. Складається вона з передбачуваних зв'язків між досліджуваними фактами. Формулювання гіпотези починається під час роздумів над метою і завданнями дослідження. Аналізуючи стан обраної для дослідження проблеми, дослідник розмірковує над необхідністю з'ясувати передусім актуальніші питання, сформулювати попередні уявлення про зв'язки, які можуть існувати між відомими фактами. На цій основі поступово виникає уявлення про гіпотезу дослідження.

Необхідність гіпотези у дослідженні зумовлена такими причинами:

- вона є компасом, який визначає напрям діяльності дослідника;
- вдало сформульована гіпотеза запобігає невизначеності майбутніх результатів дослідження;
- гіпотеза спрямовує думки дослідника і чітко окреслює коло матеріалів, які повинні бути зібрані у процесі дослідження.

Переконливість гіпотези визначають і доводять експериментально. Щоб правильно сформулювати гіпотезу, необхідно мати широкий кругозір у

сфері, до якої належить досліджувана проблема, добре знати її історичні передумови, теоретичні засади.

За своєю сутністю гіпотези можуть бути індуктивними і дедуктивними. Для *індуктивної гіпотези* характерне увиразнення окремих фактів, на основі яких роблять узагальнюючі висновки. Підґрунтя *дедуктивної гіпотези* утворює загальне положення, завдяки якому роблять висновки про зв'язки між окремими явищами.

Ефективність гіпотези залежить від того, наскільки вона є раціональним передбаченням, а не поспішним здогадом, простою і чіткою за формулюванням, адекватною щодо визначеного питання. Гіпотеза повинна відповідати фактам, на основі яких її утворено і для пояснення яких вона призначена; враховувати раніше відкриті закономірності, але не суперечити відомим результатам досліджень; пояснювати певне коло явищ дійсності; передбачати нові факти, явища і зв'язки між ними; бути доступною для емпіричної перевірки. Гіпотеза може і перешкоджати процесу дослідження, якщо вона не враховує специфіки досліджуваних явищ.

3. Систематичне накопичення матеріалів. Для їх збирання застосовують різноманітні методи наукового дослідження. Їх вибір залежить від мети та завдання дослідження. Усі методи повинні бути спрямовані на перевірку переконливості висунутих у гіпотезі передбачень.

4. Зведення (опрацювання) результатів дослідження. На цьому етапі упорядковують, систематизують, перевіряють на достовірність або подають статистичну оцінку підібраних матеріалів. Надалі їм надають зручної для аналізу форми (таблиці, графіки, математичні формули, рівняння тощо).

Зведені результати дослідження можуть виявитися недостатньо достовірними чи статично значущими. З огляду на це, виникає необхідність зібрати додатковий дослідний матеріал, провівши дослідження за тих самих умов, що й основні.

5. Теоретичний аналіз результатів дослідження. Зведені результати дослідження всебічно вивчають та аналізують, приділяючи увагу усвідомленню і встановленню сутності і зв'язків між досліджуваними факторами, процесами, явищами. Визначальними при обробленні результатів дослідження є методи аналізу і синтезу, індукції і дедукції. Окремо їх застосовують тільки під час вивчення поодиноких явищ чи процесів. Для аналізу чисельних результатів, пов'язаних із складними процесами, явищами, використовують їх комбінування.

Дослідні дані аналізують, порівнюючи з гіпотезою дослідження. Результати порівняння охоплюють такі можливі випадки:

– сформульовані у гіпотезі передбачення цілком узгоджуються з результатами дослідження. Завдяки цьому, уможливилося формулювання нових підтверджених дослідними даними теоретичних положень чи закономірностей;

– результати дослідження лише частково узгоджуються з висунутими у гіпотезі передбаченнями, а іноді суперечать деяким з них. Внаслідок цього,

виникає необхідність змінити формулювання основних положень гіпотези, щоб вони відповідали одержаним дослідним даним. Для підтвердження правомірності зміни гіпотези проводять додаткові коригувальні дослідження, і тільки після них роблять остаточні узагальнення;

– гіпотеза не підтверджується дослідними даними. Це є підставою для критичного аналізу, перегляду, проведення нових досліджень.

Навіть негативні результати дослідження мають свою цінність, тому не слід недооцінювати їх значення. У багатьох випадках вони допомагають правильно змінити уявлення дослідника про досліджувані об'єкти, процеси чи явища.

На основі аналізу формулюють висновки або пропозиції. Результативність такої роботи залежить від рівня кваліфікації та ерудиції дослідника, його уміння стисло, чітко і зрозуміло розкрити, оцінити нове і суттєве, що є результатом дослідження, визначити шляхи подальших. Висновки не повинні бути надто великими. Оптимальний їх обсяг – не більше 5–10 положень.

6. Літературне оформлення результатів дослідження. Всі матеріали дослідження систематизують і готують для узагальнення та літературного оформлення.

2 Організація і планування наукового дослідження

Результати наукового дослідження, ефективність витраченого часу залежать від того, наскільки продумано воно сплановано та організовано. Не менш важливою є раціональна реалізація і таких його аспектів:

1. Накопичення наукової інформації з теми. Бажано, щоб така література була вивчена якомога повніше. Для виявлення джерел та посібників необхідно звернутись до спеціальних довідково-бібліографічних, реферативних та інших інформативних видань.

2. Оволодіння методами дослідження. У науці не існує універсального методу дослідження. Кожен пошуковець обирає найзручніший метод, зважаючи на особливості своєї теми.

3. Написання перших фрагментів роботи. Ними часто є перші спостереження над текстом, мовним явищем, картки, конспектування.

4. Організація власного науково-довідкового апарату. Вже на перших етапах роботи слід подбати про організацію і збереження наукової інформації, первинної документації. Надалі, це допоможе заощадити сили і час, полегшить пошук та використання матеріалів. Дослідники формують власні каталоги, папки з конспектами і нотатками, чорновими планами, ведуть нотатники, у яких відображають хід роботи, свої спостереження, міркування тощо.

5. Підготовка наукових рефератів з теми. Їх доцільно обговорювати у колі спеціалістів і зацікавлених осіб з метою узагальнення накопиченого матеріалу з проблематики, з'ясування суперечливих моментів, нових аспектів, перспектив дослідження.

6. Робота над рукописом наукового твору. Оформлення результатів наукового дослідження (реферат, доповідь, курсова робота, дипломний твір тощо) проходить низку стадій: збір і нагромадження інформації; систематизація і узагальнення первинних матеріалів; підготовка чорнового варіанта рукопису; редагування рукопису; відбір і оформлення таблиць, схем, малюнків, ксерокопій; підготовка остаточного варіанта рукопису; консультації зі спеціалістами; оформлення остаточного варіанта рукопису.

Під час цієї роботи необхідно дотримуватися певних правил структурування тексту, цитування, посилання на джерела тощо.

Характеристика джерел і посібників. Кожному досліднику доводиться обирати принципи та методи вивчення літературного і лінгвістичного текстів. Для правильної і всебічної оцінки літературного, лінгвістичного явища необхідне знання допоміжних дисциплін (джерелознавство, текстологія, історіографія і бібліографія). Джерелознавство допомагає у вивченні творчості письменника, лінгвістичного явища. Текстологія пояснює, як зароджувався твір, формувалася текст. Бібліографія надає інформацію про публікації з певної тематики. Історіографія містить відомості про науковців, які вже досліджували порушену проблему. Всі ці науки доповнюють і конкретизують одна одну.

Особливо важлива робота з джерелами. Ними можуть бути літературні твори, лінгвістичні тексти, твори ділового характеру, що належать письменнику або його сучасникам. Інтерес можуть викликати листи письменників, різні біографічні документи, твори мемуарного характеру, фотодокументи тощо. Неоціненну інформацію містять посібники, критичні, теоретико-літературні та лінгвістичні статті, монографії, бібліографії творів і літератури, які стосуються теми дослідження. Друковані джерела зберігаються в бібліотеках, рукописні – в архівах, рукописних відділах бібліотек та музеїв. Усі видання поділяють на періодичні та неперіодичні.

Серед неперіодичних видань розрізняють:

1. Монографічні праці. Для них обов'язкова єдина тематика, розгорнута концепція, багатий фактичний матеріал, наявність якого відображає логіку розвитку ідеї автора. Монографії можуть бути результатом досліджень одного або кількох учених.

2. Збірник наукових статей. Є колективною роботою дослідників з певної теми або проблеми. Збірники поділяють на такі типи:

- тематичні збірники (розпочинаються зі статей, які теоретично осмислюють тему; інші статті конкретизують її аспекти);
- праці конференцій;
- праці найавторитетніших учених.

Вихід у світ неперіодичних видань не підлягає чітко встановленому графіку, а зумовлюється готовністю наукового матеріалу для оприлюднення.

Періодичні видання виходять друком регулярно через певні проміжки часу. До них зараховують:

- збірники праць з певного профілю науки або наукової теми наукових, навчальних закладів;

– серіальні видання. Серію можуть формувати найрізноманітніші твори, об'єднані певною загальною ознакою (тематикою, предметом, ідейною схожістю тощо);

– газети, журнали. Публікуються регулярно відповідно до встановленої їх засновниками періодичності. Періодичні видання можуть бути центральними органами однієї або кількох державних, наукових, громадських організацій, мати постійну редакційну колегію та редактора.

Наукові журнали, як правило, тематичні, відображають наукові досягнення, проблеми у певній галузі знань.

Будь-яке наукове дослідження є довгою і копіткою роботою, що вимагає неабиякого терпіння виконавця. До важливих елементів особистісної культури дослідника належить ретельне застосування прочитаного під час роботи з книжкою та архівними матеріалами. Залежно від мети, використовують відповідні форми запису:

1. Бібліографічна довідка (у ній зазначають автора тексту, заголовок, видавництво, рік видання, загальну кількість сторінок).

2. План викладених у статті, монографії основних тем, питань.

3. Тези (стилий виклад прочитаного).

4. Конспект (послідовний виклад змісту книги, статті). Завдання конспектування полягає у глибокому осягненні прочитаного і викладенні його своїми словами.

5. Виписки (дослівні цитати з тексту джерела). Особливо зручні під час роботи в архіві.

6. Анотація (короткий виклад основних положень джерела, який розкриває його зміст).

Від наукової кваліфікації, особистої культури дослідника залежатиме точність виокремленої у текстах і занотованої головної інформації, адекватність міркувань щодо неї і її коментування, класифікація зібраних матеріалів, що суттєво впливає на їх використання.

3 Види навчально-дослідницьких робіт

Науковий пошук характеризується різними рівнями глибини і складності. Його здійснюють люди різної кваліфікації та дослідницьких можливостей. Його елементи використовують під час навчального процесу в загальноосвітніх школах. Значно вищі вимоги пред'являють до наукового пошуку студентів (як правило, він постає як навчально-дослідницька діяльність) найобдарованіші з яких, поповнюють різні галузі науки.

Робота передбачає поглиблене вивчення студентом конкретної філологічної проблеми з метою її подальшого аналізу у перекладацькому аспекті.

Виконання курсової роботи має такі цілі:

- стимулювання студентів до самостійного наукового пошуку;
- формування дослідницьких умінь та навиків студентів;

– розвиток умінь самостійного критичного опрацювання наукових джерел;

– поглиблення знань студентів з актуальних проблем філології.

Курсова робота – є одним із видів навчально-дослідної, наукової роботи студента, складовою навчального процесу в середніх і вищих навчальних закладах. Її автор має виявити здібності до дослідної роботи, осмислення зібраного матеріалу, вміння його систематизувати, робити правильні висновки. Участь у ній засвідчує ступінь самостійності, уміння застосовувати здобуті знання і набуті навички, розвиває дослідницькі вміння та здібності. Підготовка до написання роботи вирішує одночасно навчальне (автор виявляє рівень засвоєння поточного навчального матеріалу, ознайомлення з відповідною літературою) і дослідницьке (засвідчує уміння автора аналізувати, узагальнювати, надавати висновки) завдання.

З огляду на реалізацію особистісної ролі автора курсові роботи умовно поділяють на реферативні та дослідницькі. **Реферативні курсові роботи** покликані навчити студентів критично користуватися науковою літературою, правильно оцінювати її, глибоко осмислювати певні питання, зіставляти висловлювання різних учених з одного і того самого питання, коментувати їх, мотивувати правильність або помилковість окремих теоретичних положень, робити теоретичні узагальнення. Особливо важливе вміння автора виокремити головні аспекти, чітко, систематизовано викласти весь матеріал. Успішне виконання таких робіт залежить передусім від ретельного вивчення наявної літератури, уміння знайти нові джерела. Реферативні теми зобов'язують також до самостійного розв'язання поставлених проблем, завдяки чому такі роботи набувають наукового, творчого характеру.

Дослідницькі курсові роботи вимагають від студента вміння спостерігати факти, самостійно досліджувати проблеми, аналізувати і відповідно тлумачити їх, робити висновки та узагальнення. Такі курсові роботи формують у студентів навички дослідницького пошуку, самостійного дослідження конкретного матеріалу.

Зміст роботи зумовлюється передусім її темою. Існують, крім того, і загальні вимоги, які стосуються всіх видів робіт. Однією з них є свідоме розуміння природи питання. Тому, розпочинати роботу слід з вивчення матеріалу, що стосується зазначеної тематики. Це допоможе глибше зорієнтуватись при виборі теми, всебічно обґрунтувати свій вибір, полегшить процес виконання курсової роботи. При підготовці роботи необхідно:

– підібрати літературу (бібліографування), вивчити її, законспектувати найважливіші положення і скласти уявлення про існуючі у науці позиції щодо проблематики, яка стосується теми;

– вибрати приклади, виписати їх на картки (файли) із зазначенням джерела, сторінки, проаналізувати ілюстративний матеріал (етап накопичення і оброблення фактичного матеріалу);

– обміркувати формулювання теми, враховуючи, що близькі за змістом теми відрізняються певними особливостями, які потребують осмислення;

– скласти план роботи (послідовний перелік основних питань, які необхідно висвітлити; центральні питання слід деталізувати).

Заключний етап написання роботи полягає у цілеспрямованому викладі зібраного і вивченого матеріалу з позицій її автора.

Захист курсової роботи. Роботи, які, на погляд керівника, заслуговують позитивної оцінки, підлягають захисту. Захист роботи відбувається у встановлений термін у присутності студентів і комісії: керівника та викладачів кафедри. Під час захисту студент називає тему та мету дослідження, повідомляє план роботи і коротко передає зміст. У кінці виступу студент формулює висновки.

За результатами захисту виставляється оцінка, яка заноситься до індивідуального навчального плану студента, а потім до додатку до диплома.

4 Структура курсових робіт

Структурні елементи **Титульний аркуш, Зміст, Вступ, Текст, Висновки, Перелік використаних джерел** є обов'язковими

Титульний аркуш є першою сторінкою курсової роботи і основним джерелом бібліографічної інформації, необхідної для оброблення та пошуку документа. Він повинен мати відомості, які подають у наступній послідовності:

- 1) назва навчального закладу та кафедри;
- 2) тема роботи;
- 3) прізвище, ім'я і по батькові автора, його підпис;
- 4) прізвище, ім'я і по батькові керівника роботи, його підпис;
- 5) гриф допущення до захисту з підписом завідувача кафедри;
- 6) рік виконання.

Приклад оформлення титульного аркуша наведено у додатку А.

Обов'язковим елементом роботи є **зміст**, який повинен представити послідовний перелік її складових частин з зазначенням сторінок. Зміст логічно організує роботу, надає їй композиційної стрункості, науковості. Він вміщує в собі перелік скорочень, умовних позначень, символів, одиниць і термінів (якщо вони є), вступ, заголовки розділів і підрозділів (якщо вони є), висновки, список використаних джерел, додатки (якщо вони є) із номером сторінки, де починається розділ чи підрозділ (Додаток Б).

У **вступі** слід обґрунтувати вибір теми, її актуальність, значущість для науки і практики, визначити мету роботи і підпорядковані їй завдання; вказати, який фактичний матеріал використаний як джерело спостережень, запропонувати лаконічний огляд літератури, який містив би узагальнення та оцінку, а не переказ прочитаного.

У **основній** (найбільшій за обсягом) **частині** необхідно на конкретному матеріалі послідовно розкрити тему. Викладаючи свої спостереження, міркування, кожне теоретичне положення слід підтверджувати самостійно пі-

дібраними прикладами, кількість яких має бути достатньою для висновків і узагальнень. Усі приклади слід коментувати.

У **заключній частині** подають стислі висновки, які іноді формулюють тезисно.

Висновки вміщують безпосередньо після викладу тексту, починаючи з нової сторінки. Висновки повинні містити в собі синтез “наскрізних” висновків за розділами, оцінку повноти вирішення поставлених завдань.

Завершує текст курсової роботи **бібліографічний перелік**.

Вимоги до додатків. У додатках вміщують матеріал, який:

– є необхідним для повноти курсової роботи, але включення його до основної частини наукової роботи може змінити впорядковане і логічне уявлення про дослідження;

– не може бути розміщений в основній частині роботи через великий обсяг або способи його відтворення.

У додатки можуть бути включені:

– додаткові ілюстрації або таблиці;

– матеріали, які через великий обсяг, специфіку викладання або форму подання не можуть бути внесені до основної частини.

Кожен додаток повинен починатися з нового аркуша і мати заголовок, виконаний великими літерами. Посередині великими прописними літерами пишеться: **ДОДАТОК А**, **ДОДАТОК Б** тощо.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, С, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, **ДОДАТОК Б** тощо. Якщо в роботі один додаток, він позначається як **ДОДАТОК А**.

Додатки повинні мати спільну з рештою тексту наскрізну нумерацію сторінок.

За необхідності текст додатків може поділятися на розділи, підрозділи, пункти і підпункти, які слід нумерувати у межах кожного додатку відповідно до вимог. У цьому разі перед кожним номером ставлять літеру додатку і крапку, наприклад, А.2 – другий розділ додатку А; Б.3.1 – підрозділ 3.1 додатку Б; Д.4.1.2 – пункт 4.1.2 додатку Д.

Ілюстрації, таблиці, що є у тексті додатку, слід нумерувати в межах кожного додатку, наприклад, рисунок Д.3 – третій рисунок додатка Д, таблиця А.3 – третя таблиця додатка А. Якщо в додатку одна ілюстрація, одна таблиця, їх нумерують, наприклад, рисунок А.1, таблиця А.1.

У посиланнях у тексті додатку на ілюстрації, таблиці рекомендується писати: “...на рисунку А.2...”, “...у таблиці А.2...”.

Головне завдання – глибина і повнота розкриття теми, творчий підхід, обґрунтованість висновків і узагальнень. Вона має відзначатися композиційною довершеністю, логічністю викладу інформації, вправністю літературної мови.

Захист курсової роботи є не менш відповідальною справою, ніж її підготовка. Часто він відбувається у присутності кількох викладачів, студентів, які мають право ставити питання та висловлювати зауваження щодо

роботи. Процес захисту заноситься у протокол, його подають на кафедру разом із курсовою роботою.

Найважливіші вимоги до робіт:

1. У роботі не має бути нічого зайвого (матеріалів, що не стосуються зазначеної теми).

2. Недоцільно повторювати одне і те саме, експлуатувати однакові приклади, слова і словосполучення.

3. Необхідно забезпечити простоту викладу, уникати невиправдано великих розмірів викладеного матеріалу.

4. Не слід писати роботу швидко, абияк, бо все, що пишеться на швидкуруч, виявляється поверхневим.

5. Про результати дослідницької роботи доцільно зробити повідомлення на засіданні студентського наукового гуртка, що допоможе врахувати в остаточному варіанті всі зауваження.

На високу оцінку заслуговують курсові роботи, які характеризуються науковою достовірністю, насиченістю конкретним змістом, багатим фактичним матеріалом, аргументованими висновками, бездоганними орфографією, пунктуацією та стилістикою, чіткістю композиції і правильним оформленням.

Поширеними і суттєвими недоліками курсових робіт є схематизм, бездоказовість положень, що розглядаються; дослівне переписування фрагментів з підручників або спеціальних робіт; механічне, неосмислене поєднання думок різних вчених або виписок із робіт, що висвітлюють протилежні думки стосовно суті питання; граматичні та стилістичні помилки.

Вдало обрана тема, успішно виконана курсова робота з часом може бути трансформована у дипломну роботу, і навіть, значно масштабніше наукове дослідження.

Курсові роботи умовно поділяють на наступні розділи: 1 – вступна частина, 2 – основна частина, 3 – перелік використаних джерел, 4 – додатки.

Вступна частина повинна мати такі структурні елементи: титульний аркуш, зміст, перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів. Основна частина містить такі структурні одиниці: вступ, текст курсової роботи, що складається з теоретичної та практичної частин, висновки, перелік посилань. Додатки розміщують після основної частини курсової роботи..

Курсова робота виконується державною або іноземною мовою, що вивчається. Обсяг курсової роботи – 1 друк. арк. (25–30 сторінок машинописного тексту); кількість джерел – не менше 25.

Перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів. Усі прийняті у курсовій роботі малопоширені умовні позначення, символи, одиниці, скорочення і терміни пояснюють у переліку, який вміщують безпосередньо після змісту, починаючи з нової сторінки. Незалежно від цього при першій появі цих елементів у тексті роботи наводять їх розшифровку.

Вимоги до структурних елементів основної частини. У вступі має бути:

1) актуальність проблеми, яка зумовила вибір теми дослідження, коротко викладена історія питання (ступінь вивчення теми) за хронологічним чи концептуальним принципом;

2) об'єкт дослідження;

3) предмет дослідження::

4) мета дослідження: вивчити і науково обґрунтувати;

5) відповідно до мети дослідження ставляться такі завдання;

– ... ;

–

6) методи дослідження;

7) наукова новизна дослідження;

8) практичне значення дослідження.

Логіка дослідження зумовила структуру курсової роботи: вступ, ... розділи, висновки, перелік використаних джерел із ... найменувань, ... додатків. Загальний обсяг...сторінок.

Вимоги до викладу тексту курсової роботи. Текст роботи – це виклад відомостей про предмет (об'єкт) дослідження, які є необхідними і достатніми для розкриття сутності означеної роботи (опис теорії, методів роботи) та її результати.

Текст курсової роботи викладають, поділяючи на розділи. Розділи можуть поділятися на пункти або на підрозділи і пункти. Пункти, якщо це необхідно, поділяють на підпункти. Кожен пункт і підпункт повинен містити закінчену інформацію і висновки.

Приклади. Переклад наведеного у прикладі речення подається після тире з абзацу нижче. Джерело, з якого наводиться речення, подається в квадратних дужках зі зазначенням його номера у списку використаних джерел та сторінки.

Приклад

А якщо це так, то це означає, що баланс буде абсолютно порушений, і що в однієї з сторін виникне відчуття повної безпеки, а значить, це розв'язує її руки не тільки в локальних, а, можливо, вже й в глобальних конфліктах [21, с. 36]. – The balance of powers will be absolutely destroyed and one of the parties will benefit from the feeling of complete security. This means that its hands will be free not only in local but eventually also in global conflicts.

Посилання у курсовій роботі. Перелік джерел, на які є посилання в основній частині роботи, наводять у кінці тексту, починаючи з нової сторінки. Його розміщують в алфавітному порядку і складають відповідно до діючих стандартів (додаток В).

Посилання в тексті роботи робляться в квадратних дужках з наведенням номера джерела у списку використаних джерел і сторінки, на яку зроблене посилання [10, с. 5]. Посилання на декількох авторів подається через крапку з комою [6; 9; 26; 29; 32; 38 та ін.].

5 Загальні вимоги до оформлення курсових робіт

Залежно від особливостей і змісту курсові роботи складають у вигляді тексту, ілюстрацій, таблиць або їх сполучень.

Роботу оформляють на аркушах ф. А4 (210×297 мм), виконують машинописним або машинним (за допомогою комп'ютерної техніки) на одному боці аркуша білого паперу.

Машинним способом курсові роботи виконують згідно із вимог стандарту ХНУ. Текст роботи друкують через півтора інтервали, з розрахунку не більш 30 рядків на сторінці за умов рівномірного її заповнення та висотою літер і цифр не менш, ніж 1,8 мм. (кегель 14).

Текст роботи слід друкувати, витримуючи параметри сторінок: верхній, нижній береги – не менш 20 мм, лівий – 30 мм, правий – 10 мм.

Під час виконання роботи необхідно дотримуватися рівномірної щільності, контрастності і чіткості тексту.

Абзацний відступ повинен бути однаковим впродовж усього тексту і дорівнювати п'яти знакам.

Помилки, описки та графічні неточності допускається виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою і нанесенням на тому самому місці чи між рядками виправленого зображення машинописним способом або від руки (виправлене повинно бути такого самого кольору, як і текст).

Структурні елементи **ЗМІСТ, ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ, ВСТУП, ВИСНОВКИ, ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ** не нумерують, а їх назви є заголовками структурних елементів. Розділи і підрозділи повинні мати заголовки. Пункти і підпункти можуть мати заголовки.

Заголовки структурних елементів тексту і заголовки розділів слід розташовувати з абзацного відступу і друкувати великими літерами (прописними) без крапок у кінці, не підкреслюючи.

Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів тексту слід починати з абзацного відступу і друкувати маленькими літерами, крім першої великої (рядковими), не підкреслюючи, без крапки в кінці.

Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовку розділу не допускається. Відстань між заголовками і подальшим чи попереднім текстом має бути: за машинного способу – не менш, ніж два рядки.

Міжрядкову відстань заголовка, а також між двома заголовками приймають такою, як у тексті. Не допускається розміщення назв розділів, підрозділів, а також пунктів і підпунктів в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту.

Оформлення тексту, ілюстрацій і таблиць за машинного способу та їх виконання повинно відповідати вимогам стандарту ХНУ із урахуванням можливостей комп'ютерної техніки.

Нумерація сторінок. Сторінки роботи слід нумерувати арабськими цифрами, додержуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту нау-

кового дослідження. Нумерацію сторінки проставляють у правому верхньому кутку без крапки в кінці. Титульний аркуш включають до загальної нумерації сторінок. Зміст також включають до загальної нумерації сторінок.

Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок.

Нумерація розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Розділи, підрозділи, пункти, підпункти курсової роботи необхідно нумерувати арабськими цифрами.

Розділи роботи повинні мати порядкову нумерацію у межах викладу тексту і позначатися арабськими цифрами без крапки, наприклад, 1, 2, 3 тощо. Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою. Після номеру підрозділу крапку не ставлять, наприклад, 1.1, 1.2 тощо. Пункти повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу або підрозділу.

Номер **пункту** складається з номера розділу і порядкового номера пункту, або з номера розділу, порядкового номера підрозділу та порядкового номера пункту, відокремлених крапкою. Після номера пункту крапку не ставлять, наприклад 1.1, 1.1.2 тощо.

Номер **підпункту** складається з номера розділу, порядкового номера підрозділу, порядкового номера пункту і порядкового номера підпункту, відокремлених крапкою, наприклад, 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3 тощо. Якщо розділ або підрозділ складається з одного пункту, або пункт складається з одного підпункту, його не нумерують.

Ілюстрації. Ілюстрації (креслення, рисунки, графіки, схеми, діаграми, фотознімки) слід розміщувати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше. На всі ілюстрації мають бути посилання. Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують під ілюстрацією. Ілюстрація позначається словом **Рисунок**. За необхідністю, розміщують пояснювальні дані, наприклад, **Рисунок 2.1 – Дифрактограма**.

Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією у межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер ілюстрації складається з номеру розділу і порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад: **Рисунок 2.1** – це перший рисунок другого розділу. Якщо у роботі вміщено тільки одну ілюстрацію, її нумерують згідно із вимогами. Якщо ілюстрація не вміщується на одній сторінці, можна переносити її на наступні сторінки, розміщуючи назву ілюстрації на першій сторінці, пояснювальні дані – на кожній сторінці, наприклад: **Рисунок __, лист __**.

Таблиці – це горизонтальні та вертикальні лінії, які розмежують рядки, а також лінії зліва, справа і знизу. Лінії зліва і справа можна не проводити, якщо їх відсутність не ускладнює користування таблицею. Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, де вона згадується вперше. Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією у межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках. Номер таб-

лиці складається з номера розділу і номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, таблиця 3.1 – перша таблиця третього розділу.

Якщо у тексті одна таблиця, її нумерують відповідно до вимог.

Таблиця може мати назву, яку друкують малими літерами (крім першої великої) і розміщують над таблицею. Назва має бути стислою і відбивати зміст таблиці. Якщо рядки або графи таблиці виходять за межі формату сторінки, таблицю поділяють на частини, розміщуючи одну частину під другою або поруч, або переносячи частину таблиці на наступну сторінку, повторюючи на кожній сторінці її головку. При поділі таблиці на частини допускається її головку або боковик замінити, відповідно номерами граф чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами.

Слово **Таблиця** пишуть зліва із зазначенням номера, далі через тире вказують її назву **Таблиця – _____**. На наступних сторінках повторюють графу та записують **Продовження таблиці _____**.

Приклад

Таблиця 1.1 – Характерні ознаки стилю Е. Дікінсон

Рівень	Ознака
1	2
Лексичний рівень	а) утворення неологізмів за допомогою суфіксації та телескопії б) вибір лексичних одиниць зумовлений здобутою освітою авторки

Продовження таблиці 1.1

1	2
Граматичний рівень	а) вживання займенників, що стосуються живих предметів

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають продовження речення із заголовком.

Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуть з великої літери. В кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки і підзаголовки граф вказують в однині.

Переліки. Переліки, за потреби, можуть бути наведені всередині пунктів або підпунктів. Перед переліками ставлять двокрапку. Перед кожною позицією переліку слід ставити малу літеру української абетки з дужкою, або, не нумеруючи – арабські цифри з дужкою (перший рівень деталізації). Для подальшої деталізації переліку слід використовувати дефіс (другий рівень).

Приклад

1. Утворення слів шляхом префіксів;
2. суфіксальні словоутворення;
 - суфікси іменників;
 - суфікси прикметників;
 - суфікси прислівників.

Примітки. Примітки вміщують в роботі у разі необхідності пояснення змісту тексту, таблиці або ілюстрації. Примітки розташовують безпо-

середньо після тексту, таблиці, ілюстрації, до яких вони відносяться. Одну примітку не нумерують. Слово **Примітка** друкують з великої літери із абзацного відступу, не підкреслюючи, ставлять крапку і з великої літери в тому самому рядку подають її текст.

Приклад

Примітка. ...

Декілька приміток нумерують послідовно арабськими цифрами з крапкою. Після слова **Примітки** ставлять двокрапку і з нового рядка із абзацу після номера примітки з великої літери додають її текст.

Приклад

Примітки:

1.

2.

Виноски. Пояснення до окремих даних, наведених у тексті, допускається оформляти виносками. Виноски позначають надрукованими знаками у вигляді арабських цифр (порядкових номерів) з дужкою. Нумерація виносок – окрема для кожної сторінки. Знаки виноски проставляють безпосередньо після того слова, числа, символу, речення, до якого подають пояснення та перед текстом пояснення. Текст виноски розміщують під таблицею або в кінці сторінки і відокремлюють від таблиці або тексту лінією довжиною 30–40 мм, проведеною у лівій частині сторінки.

Текст виноски починають з абзацного відступу і друкують за машинописного або рукописного способу виконання КР через один інтервал, за машинного способу – з одинарним міжрядковим інтервалом. При посиланнях на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, ілюстрації, таблиці, формули, додатки, зазначають їх номери.

При посиланнях слід писати: "...у розділі 4...", "...див. 2.1...", "...за 3.3.4...", "...відповідно до 2.3.2.1...", "...на рис. 1.2..." або "...на рисунку 1.2...", "...у таблиці 3.2...", "... (див. 3.2)...", "...за формулою (3.1)...", "...у рівняннях (1.25)...", "...у додатку Б...".

Перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів. Перелік повинен розташовуватись стовпцем. Ліворуч в абетковому порядку наводять умовні позначення, символи, одиниці, скорочення і терміни, праворуч – їх детальну розшифровку.

Перелік використаних джерел. У наведеному переліку спочатку подаються теоретичні праці в алфавітному порядку, далі – ілюстративні джерела, словники:

- перелік використаних джерел;
- перелік ілюстративних джерел;
- словники

Додаток А
Зразок титульного аркуша курсової роботи

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра перекладу

КУРСОВА РОБОТА

з _____
Назва дисципліни
на тему: _____

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Шифр

Галузь знань _____
Шифр, назва

Спеціальність _____
Шифр, назва

Спеціалізація _____

Студента (ки) _____ курсу, група _____
Шифр Підпис Ініціали, прізвище

Керівник _____
Посада, вчене звання, науковий ступінь Підпис Ініціали, прізвище

Кількість балів _____
Оцінка за шкалою:
– національною _____
– ЄКТС _____

Члени комісії:

Підпис Ініціали, прізвище

Підпис Ініціали, прізвище

Підпис Ініціали, прізвище

Додаток Б

Зразок оформлення змісту

ЗМІСТ	2
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	3
ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ I КОГНІТИВНО-ДИСКУРСИВНІ ЗАСАДИ ВИСЛОВЛЕННЯ	7
1.1 Дискурс у когнітивній парадигмі лінгвістики.....	7
1.2 Пареміологія у парадигмі когнітивної лінгвістики	10
1.3 Паремічне висловлення як дискурсивна категорія	13
1.3.1 Дискусії щодо лінгвістичного статусу паремій	15
1.3.2 Головні риси паремійного дискурсу	17
РОЗДІЛ II КОНЦЕПТИ “ПРИЯЗНЬ”/“НЕПРИЯЗНЬ” У МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ	22
2.1 Концептосфера мовної картини світу.....	22
2.2 Концепти приязні/неприязні в німецькомовній картині світу	25
ВИСНОВКИ	28
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	30

Додаток В

Оформлення бібліографічного запису

Таблиця В.1

Джерело	Приклад оформлення
Книга: – один автор	<p>Василій Великий. Гомілії / Василій Великий ; [пер. з давньо-грец. Л. Звонська]. – Л. : Свічадо, 2006. – 307 с. – (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики IV–V ст.).</p> <p>Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного “білого шуму” в неперервних та дискретних динамічних системах / Д. Г. Коренівський ; Ін-т математики НАН України. – К. : Ін-т математики, 2006. – 111 с. – (Математика та її застосування).</p> <p>Шкляр В. Елементал : [роман] / В. Шкляр. – Л. : Кальварія, 2005. – 196 с. – (Першотвір).</p>
– два автори	<p>Матяш І. Б. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині: історія, спогади, архівні документи / І. Матяш, Ю. Мушка. – К. : Києво-Могилянська академія, 2005. – 397 с. – (Бібліотека наукового щорічника “Україна дипломатична”).</p> <p>Ромовська З. В. Сімейне законодавство України / З. В. Ромовська, Ю. В. Черняк. – К. : Прецедент, 2006. – 93 с. – (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката).</p> <p>Суберляк О. В. Технологія переробки полімерних та композиційних матеріалів : підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Суберляк, П. І. Баштанник. – Л. : Растр-7, 2007. – 375 с.</p>
– три автори	<p>Акофф Р. Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Р. Л. Акофф, Д. Магидсон, Г. Д. Эддисон ; пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. – Д. : Баланс Бизнес Букс, 2007. – 265 с.</p>
– чотири автори	<p>Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / В. В. Вітвіцький, М. Ф. Кисляченко, І. В. Лобастов, А. А. Нечипорук. – К. : НДІ “Укراгропромпродуктивність”, 2006. – 106 с. – (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи).</p> <p>Механізація переробної галузі агропромислового комплексу : [підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.] / О. В. Гвоздев, Ф. Ю. Ялпачик, Ю. П. Рогач, М. М. Сердюк. – К. : Вища освіта, 2006. – 478 с. – (ПТО: Професійно-технічна освіта).</p>
Без автора	<p>Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В. Клос]. – К. : Грані-Т, 2007. – 119 с. – (Грані світу).</p> <p>Воскресіння мертвих: українська барокова драма : антологія / [упоряд. В. О. Шевчук]. – К. : Грамота, 2007. – 638 с.</p> <p>Тіло чи особистість? Жіноча тілесність у вибраній малій українській прозі та графіці кінця XIX – початку XX століття : [антологія / упоряд.: Л. Таран, О. Лагутенко]. – К. : Грані-Т, 2007. – 190 с.</p>

Продовження таблиці В.1

Багатотомний документ	<p>Історія Національної академії наук України, 1941–1945 / [упоряд. Л. М. Яременко та ін.]. – К. : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2007 (Джерела з історії науки в Україні). Ч. 2 : Додатки. – 2007. – 573 с.</p> <p>Дарова А. Т. Неисповедимы пути Господни... : (Дочь врага народа) : трилогія / А. Дарова. – О. : Астропринт, 2000. – (Сочинения : в 8 кн. / А. Дарова ; кн. 4).</p> <p>Кучерявенко Н. П. Курс налогового права: Особенная часть. В 6 т. Т. 4 : Косвенные налоги / Н. П. Кучерявенко. – Х. : Право, 2007. – 534 с.</p>
Матеріали конференцій з'їздів	<p>Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників [“Молодь України і аграрна реформа”], (Харків, 11–13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Х. : Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. – 167 с.</p> <p>Матеріали ІХ з'їзду Асоціації українських банків, 30 червня 2000 р. інформ. бюл. – К. : Асоц. укр. банків, 2000. – 117 с. – (Спецвип.: 10 років АУБ).</p> <p>Оцінка й обґрунтування продовження ресурсу елементів конструкцій : пр. конф., Київ., 6–9 черв. 2000 р. / відп. ред. В. Т. Трошенко. – К. : НАН України, Ін-т пробл. міцності, 2000. – Т. 2. – С. 559–956.</p>
Препринти	<p>Шилияев Б. А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA с подкритической сборки, управляемой ускорителем электронов / Б. А. Шилияев, В. Н. Воеводин. – Х. : ННЦ ХФТИ, 2006. – 19 с. – (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр “Харьк. физ.-техн. ин-т” ; ХФТИ 2006-4).</p>
Депоновані наукові праці	<p>Социологическое исследование малых групп населения / В. И. Иванов [и др.] ; М-во образования Рос. Федерации, Финансовая академия. – М., 2002. – 110 с. – Деп. в ВИНТИ 13.06.02, № 145432.</p>
Словники	<p>Географія : словник-довідник / [авт.-уклад. В. Л. Ципін]. – Х. : Халімон, 2006. – 175 с.</p> <p>Тимошенко З. І. Болонський процес в дії : словник-довідник / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. – К. : Європ. ун-т, 2007. – 57 с.</p> <p>Українсько-німецький тематичний словник : [уклад. Н. Яцко та ін.]. – К. : Карпенко, 2007. – 219 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2006. – 207 с. – (Бібліотека офіційних видань).</p>
Стандарти	<p>Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Покажчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ ISO 7000:2004. – [Чинний від 2006-01-01]. – К. : Держспоживстандарт України 2006. – IV, 231 с. – (Національний стандарт України).</p>

Продовження таблиці В.1

Каталоги	<p>Межгосударственные стандарты : каталог : в 6 т. / [сост. И. В. Ковалева, В. А. Павлюкова ; ред. В. Л. Иванов]. – Л. : НТЦ “Леонорм-стандарт”, 2006. – Т. 5. – 2007. – 264 с. – Т. 6. – 2007. – 277 с. – (Серия “Нормативная база предприятия”).</p> <p>Університетська книга: осінь, 2003 : [каталог]. – Суми : Університетська книга, 2003. – 11 с.</p>
Дисертації	<p>Петров П. П. Активність молодих зірок сонячної маси : дис. ... доктора фіз.-мат. наук : 01.03.02 / Петров Петро Петрович. – К., 2005. – 276 с.</p>
Авто-реферати дисертацій	<p>Новосад І. Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.02.08 “Технологія машинобудування” / І. Я. Новосад. – Т., 2007. – 20 с.</p>
Частина книги, періодичного, серіального видання	<p>Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж. Л. Козіна // Теорія та методика фізичного виховання. – 2007. – № 6. – С. 15–18, 35–38.</p> <p>Регіональні особливості смертності населення України / Л. А. Чепелевська, Р. О. Моїсеєнко, Г. І. Баторшина [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2007. – № 1. – С. 25–29.</p> <p>Валова І. Нові принципи угоди Базель II / І. Валова ; пер. з англ. Н. М. Середи // Банки та банківські системи. – 2007. – Т. 2, № 2. – С. 13–20.</p>
Електронні ресурси	<p>Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. мед. вузів III–IV рівнів акредитації / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П. М. Чуев. – 80 Min / 700 MB. – О. : Одес. мед. ун-т, 2003. – (Бібліотека студента-медика) – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. – Систем. вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97-2000. – Назва з контейнера.</p> <p>Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс] : за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України ; ред. О. Г. Осауленко. – К. : CD-вид-во “Інфодиск”, 2004. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. – (Всеукр. перепис населення, 2001). – Систем. вимоги: Pentium-266 ; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. – Назва з титул. екрану.</p> <p>Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі [Електронний ресурс] : електронні ресурси в науці, культурі та освіті : [підсумки 10-ї Міжнар. конф. “Крим–2003”] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник. – 2003. – № 4. – С. 43. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm.</p>

Додаток Г

Тематика курсових робіт з дисципліни “Порівняльна граматики”

- 1 Категорії прикметника в англійській та українській мовах.
- 2 Категорія числа іменника в англійській та українській мовах: зіставний аналіз.
- 3 Модальні слова та їх функції у порівнюваних мовах.
- 4 Типологія модальних дієслів в англійській та українській мовах.
- 5 Категорія стану дієслова у порівнюваних мовах.
- 6 Словотвір у сучасній англійській та українській мовах.
- 7 Групи займенників у порівнюваних мовах.
- 8 Зіставний аналіз неособових форм дієслова в англійській та українській мовах.
- 9 Особливості конверсії як виду словотвору у порівнюваних мовах.
- 10 Типологія словосполучень в англійській та українській мовах.
- 11 Частини мови : зіставний аналіз англійської та української мов.
- 12 Прийменники та сполучники у порівнюваних мовах.
- 13 Транспозиція морфологічних та синтаксичних форм в англійській та українській мовах: зіставний аспект.
- 14 Інверсія та її види у порівнюваних мовах.
- 15 Ізоморфізм та аломорфізм у засобах синтаксичного зв'язку у словосполученнях в англійській та українській мовах.
- 16 Типологія присудка англійської та української мов.
- 17 Порівняльна характеристика означення в англійському і українському реченнях.
- 18 Типологія односкладного речення у порівнюваних мовах.
- 19 Безособові речення в англійській та українській мовах: зіставний аспект.
- 20 Неозначений артикль в англійській мові та його аналоги в українській мові.
- 21 Типологія умовних речень у порівнюваних мовах.
- 22 Порівняльний аналіз умовного стану в англійській та українській мовах.
- 23 Атрибутивні підрядні речення в англійській та українській мовах.
- 24 Типологія підрядних додаткових речень у порівнюваних мовах.
- 25 Порівняльна характеристика підрядних адвербіальних речень в англійській та українській мовах.
- 26 Типологія підмета в англійському та українському реченнях.
- 27 Ізоморфні та аломорфні форми вираження додатку в англійському та українському реченнях.
- 28 Типологія прислівника англійської та української мов.

Додаток Д

Тематика курсових робіт з дисципліни “Теорія та практика перекладу”

- 1 Жіночі промісиви в англійській та українській мовах: функціональний та перекладацький аспекти.
- 2 Гендерний фактор у лексико-граматичній експлікації: функціональний та перекладацький аспекти.
- 3 Концептуальна метафора у сучасній прозі жанру “flash fiction” в аспекті перекладу.
- 4 Прийоми перекладу ефекту ошуканого очікування у гумористичних текстах.
- 5 Особливості перекладу молодіжного сленгу (на матеріалі американських молодіжних серіалів).
- 6 Особливості перекладу діалогічного мовлення (на матеріалі сучасної прози Великої Британії).
- 7 Засоби відтворення комунікативного членування речення у перекладі сучасної прози.
- 8 Зооніми у складі англійських ідіом та їх перекладацькі еквіваленти.
- 9 Переклад національно маркованої лексики у художніх творах.
- 10 Прийоми перекладу фразеологізмів з елементами кольору (на матеріалі художніх творів).
- 11 Структурно-семантичні та функціональні особливості перекладу модальних дієслів на позначення обов’язку.
- 12 Особливості функціонування і перекладу національно-культурних реалій в оповіданнях О. Генрі.
- 13 Прийоми перекладу епітетів у романі О. Вайлда “The Portrait of Dorian Gray”.
- 14 Збереження семантики і функцій фразеологічних одиниць у творах Вудхауза.
- 15 Прийоми перекладу субстантивних фразеологічних одиниць (на матеріалі газетних статей).
- 16 Актуалізація концептів “час” і “простір” в оригіналі та перекладі художніх текстів.
- 17 Прийоми перекладу кольорових епітетів (у художніх текстах).
- 18 Структурні особливості телескопічних лексичних одиниць в англійській мові та перекладі.
- 19 Характерні особливості перекладу метафоричних термінів в економічних текстах.